



บทความวิชาการ Hot Issue



(กันยายน 2559)

มาตรการทางกฎหมายในการปราบปราม
การลักลอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพ
เพื่อบันทึกภาพสรีระร่างกายของบุคคลอื่น

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ <http://www.parliament.go.th>

มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการลักลอบ
ติดตั้งกล้องบันทึกภาพเพื่อบันทึกภาพสรีระร่างกายของบุคคลอื่น

ศิริชนก วิริยเกื้อกุล

นิติกรชำนาญการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

วิวัฒนาการทางเทคโนโลยีนั้นอาจก่อให้เกิดประโยชน์นานับประการต่อสังคม แต่ในทางตรงกันข้ามก็ก่อให้เกิดโทษได้เช่นกัน เพราะเทคโนโลยีสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรมได้หลายรูปแบบ โดยเฉพาะการคุกคามทางเพศซึ่งมีการก่ออาชญากรรมในรูปแบบใหม่ อาทิ การติดตั้งกล้องขนาดเล็กเพื่อลักลอบบันทึกภาพสรีระร่างกายของบุคคลอื่น หรือที่เรียกว่า “การแอบถ่าย” ปัญหาดังกล่าวนอกจากจะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลแล้วยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อความปลอดภัยของสังคมโดยรวม ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมซึ่งมีความผิดเกี่ยวกับเพศโดยใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีมากขึ้น รวมทั้งมีการซื้อขายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องมือในการบันทึกภาพต่าง ๆ ตามเว็บไซต์อย่างแพร่หลาย โดยปราศจากการควบคุม เช่น กล้องขนาดเล็ก อากาศยานควบคุมระยะไกลไร้คนขับหรือที่เรียกว่าโดรน กอปรกับกฎหมายที่มีอยู่ในขณะนี้ยังไม่สามารถครอบคลุมปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง ถึงแม้ว่ากฎหมายอาญาในปัจจุบันจะสามารถตีความและนำมาปรับใช้บังคับและลงโทษผู้กระทำความผิดได้ในบางกรณี แต่เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกาซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวโดยตรงแล้วพบว่า หากมีการบัญญัติกฎหมายเป็นการเฉพาะจะเกิดประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำความผิดและจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมกับรูปแบบของการกระทำความผิดยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงควรกำหนดโทษทางอาญาเพื่อเป็นการป้องปรามการกระทำผิดในลักษณะนี้เป็นการเฉพาะ

การลักลอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพเพื่อบันทึกภาพสรีระร่างกายของบุคคลอื่นมีความผิดตามกฎหมายอาญา

กรณีศึกษาจากคำพิพากษาฎีกาที่ 12983/2558 ซึ่งได้วินิจฉัยว่า การที่จำเลยแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพไว้ที่ใต้โต๊ะทำงานของโจทก์ร่วม และบันทึกภาพสรีระร่างกายของโจทก์ร่วมตั้งแต่ช่วงลั้นปีถึงอวัยวะช่วงขามองเห็นกระโปรงที่โจทก์ร่วมสวมใส่ ขาท่อนล่างและขาท่อนบนของโจทก์ร่วม โดยที่กล้องบันทึกภาพมีแสงไฟสำหรับเพิ่มความสว่างเพื่อให้มองเห็นภาพบริเวณใต้กระโปรงของโจทก์ร่วมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การกระทำของจำเลยสอดส่องให้เห็นถึงความใคร่และกามารมณ์ โดยที่โจทก์ร่วมมิได้รู้เห็นหรือยินยอม อันเป็นการกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศต่อโจทก์ร่วม โดยโจทก์ร่วมตกอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ แม้จำเลยจะไม่ได้สัมผัสต่อเนื้อตัวร่างกายของโจทก์ร่วมโดยตรง แต่การที่จำเลยใช้กล้องบันทึกภาพใต้กระโปรงโจทก์ร่วมในระยะใกล้ชิด โดยโจทก์ร่วมไม่รู้ตัวย่อมรับฟังได้ว่า จำเลยได้กระทำโดยประสงค์ต่อผลอันไม่สมควรในทางเพศต่อโจทก์ร่วม โดยใช้กำลังประทุษร้ายตามมาตรา 1 (6) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งการใช้กำลังประทุษร้ายอันเป็นองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 นอกจากหมายความว่าการประทุษร้าย

แก่กายแล้ว ยังหมายความว่า ทำการประทุษร้ายแก่จิตใจด้วย ไม่ว่าจะทำด้วยใช้ร่างกายภาพหรือด้วยวิธีอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ การกระทำของจำเลยดังกล่าว ทำให้โจทก์ร่วมต้องรู้สึกสะเทือนใจอับอายขายหน้า จึงถือว่าเป็นการประทุษร้ายแก่จิตใจของโจทก์ร่วมแล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำอนาจารโจทก์ร่วม ครอบคลุมประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278

ดังนั้น เมื่อพิเคราะห์คำพิพากษาฎีกาที่ 12983/2558 ประกอบกับประมวลกฎหมายอาญาแล้วพบว่า การลักลอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพเพื่อบันทึกภาพสรีระร่างกายของบุคคลอื่น เป็นการกระทำความผิดฐานกระทำอนาจารตามมาตรา 278 แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งมีระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยคำพิพากษาฎีกาฉบับนี้ ผู้เสียหายเป็นหญิงอายุมากกว่า 15 ปี และมีการร้องทุกข์ตามระเบียบ พนักงานสอบสวนจึงมีอำนาจสอบสวนและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ตามมาตรา 121 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ หากคดีนี้ ผู้เสียหายไม่ดำเนินการร้องทุกข์ก็จะส่งผลให้ผู้กระทำความผิดลอยนวลไป ทั้งนี้ หากคดีนี้เกิดขึ้นกับเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี หรือผู้เสียหายเป็นผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการหรือผู้อยู่ในความปกครองในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล คดีนี้ก็จะมีความผิดอาญาแผ่นดินซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนและดำเนินคดีได้แม้ไม่มีผู้เสียหายร้องทุกข์ก็ตาม ข้อเท็จจริงดังกล่าว ถือเป็นช่องว่างของกฎหมาย เพราะพฤติการณ์การลักลอบแอบถ่ายนั้น ส่วนใหญ่ผู้เสียหายจะไม่ทราบว่าเป็นเหยื่อ ในบางรายอาจทราบในภายหลังเมื่อภาพสรีระของผู้เสียหายได้ถูกเผยแพร่ตามเว็บไซต์ต่าง ๆ นอกจากนี้ พฤติกรรมของผู้กระทำความผิดจะมีการกระทำต่อเนื่องหลายครั้งกับผู้เสียหายหลายคน โดยแต่ละคนมีช่วงอายุแตกต่างกันไป

อย่างไรก็ตาม ในการกระทำความผิดดังกล่าวจะเข้าลักษณะความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 397 โดยกำหนดว่า “ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญโดยกระทำในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัลหรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ซึ่งความผิดลหุโทษไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัวจึงสามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในฐานนี้ได้ แม้ไม่มีผู้เสียหายร้องทุกข์ก็ตาม แต่ความผิดลหุโทษนั้น พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ ส่งผลให้คดีอาญาลดลงและสิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป ตามมาตรา 37 ประกอบมาตรา 39 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งหากพนักงานสอบสวนเลือกใช้วิธีเปรียบเทียบปรับแทนการดำเนินคดีแล้ว ผู้กระทำความผิดก็จะไม่ได้เข้าสู่กระบวนการการดำเนินคดีและไม่มี การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ทั้งนี้ คำว่า “กระทำอนาจาร” หมายถึง การกระทำแก่เนื้อตัวของบุคคลที่ไม่สมควรในทางเพศตามประเพณีนิยมหรือตามกาลเทศะ แต่ไม่ถึงขั้นเป็นการข่มขืนกระทำชำเรา (สมสรรค์ อธิเวสส์, 2557) และเมื่อพิจารณาจากกฎหมายของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดความผิดฐาน Sexual assault ซึ่งตรงกับความผิดฐานกระทำอนาจารของไทย โดย Sexual assault ของสหรัฐอเมริกา จะต้องมีการสัมผัส คือ

sexual contact และ Model Penal Code (MPC) ได้อธิบายว่า การสัมผัสอาจกระทำผ่านเสื้อผ้าก็ได้ อาจบังคับให้ผู้เสียหายสัมผัสกับบุคคลที่สามหรือสัตว์ก็ได้ (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, 2559)

กฎหมายต่างประเทศ: กรณีศึกษากฎหมายของมลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา

ก่อนศึกษารฐานความผิดทางอาญาต่าง ๆ ของมลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา ควรต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดโทษทางอาญาก่อน กล่าวคือ กฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดประเภทความรับผิดทางอาญาเป็น 2 ประเภท คือ ความรับผิดทางอาญาประเภท Felony ซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก 1 ปีขึ้นไป และความรับผิดทางอาญาประเภท Misdemeanor ซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก น้อยกว่า 1 ปี (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, 2548) นอกจากนี้ กฎหมายของมลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดมาตรการในการขยายอัตราโทษทางอาญาหากมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนด (Extend Terms) เช่น กรณีการกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรมอันมีสาเหตุมาจากความเกลียดชัง (Hate Crime) อาทิ การเหยียดสีผิว การเหยียดเพศ หรือ การเมือง หรือกรณีผู้เสียหายเป็นบุคคลอายุเกินกว่า 60 ปี และได้แบ่งประเภทความรับผิดทางอาญา คือ

ความรับผิดทางอาญาประเภท Felony แบ่งเป็นระดับต่าง ๆ ได้แก่

Class X Felony คือ การกระทำความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 6 ปี ถึง 30 ปี และหากมีเหตุขยายอัตราโทษ ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ 30 ปี ถึง 60 ปี

Class 1 Felony คือ การกระทำความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปี ถึง 15 ปี และหากมีเหตุขยายอัตราโทษ ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ 15 ปี ถึง 30 ปี

Class 2 Felony คือ การกระทำความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 7 ปี และหากมีเหตุขยายอัตราโทษ ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ 7 ปี ถึง 14 ปี

Class 3 Felony คือ การกระทำความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 5 ปี และหากมีเหตุขยายอัตราโทษ ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี

Class 4 Felony คือ การกระทำความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 3 ปี และหากมีเหตุขยายอัตราโทษ ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 6 ปี

ความรับผิดทางอาญาประเภท Misdemeanor แบ่งเป็นระดับต่าง ๆ ได้แก่

Class A Misdemeanor คือ การกระทำความผิดซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือการคุมประพฤติไม่เกิน 2 ปี หรือโทษปรับไม่เกิน 2500 ดอลลาร์สหรัฐ

Class B Misdemeanor คือ การกระทำความผิดซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือการคุมประพฤติไม่เกิน 2 ปี หรือโทษปรับไม่เกิน 1500 ดอลลาร์สหรัฐ

Class C Misdemeanor คือ การกระทำความผิดซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 30 วัน หรือการคุมประพฤติไม่เกิน 2 ปี หรือโทษปรับไม่เกิน 1500 ดอลลาร์สหรัฐ

ทั้งนี้ กฎหมายของมลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกาได้กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการบันทึกวิดีโอและการถ่ายทอดสัญญาณวิดีโอโดยไม่ได้รับอนุญาตไว้โดยตรง คือ Illinois Compiled Statutes Criminal Offenses (720 ILCS 5/) Criminal Code of 2012 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การบันทึกวิดีโอหรือการส่งสัญญาณวิดีโอบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้น ในห้องน้ำเตียงอาบแดด (tanning bed) ห้องอบผิวสีแทน (tanning salon) ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า (locker room) ห้องลองเสื้อผ้า (changing room) หรือห้องนอนในโรงแรมต้องรับโทษ Class 4 Felony ทั้งนี้ หากผู้เสียหายเป็นบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้กระทำผิดต้องรับโทษ Class 3 Felony

2. การบันทึกวิดีโอหรือการส่งสัญญาณวิดีโอบุคคลอื่นภายในเคหสถานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้น ต้องรับโทษ Class 4 Felony ทั้งนี้ หากผู้เสียหายเป็นบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้กระทำผิดต้องรับโทษ Class 3 Felony

3. การบันทึกวิดีโอหรือการส่งสัญญาณวิดีโอบุคคลอื่นในเคหสถานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้น เมื่อการบันทึกหรือการส่งสัญญาณได้กระทำภายนอกเคหสถาน โดยการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งส่งสัญญาณควบคุมในระยะไกล ต้องรับโทษ Class 4 Felony ทั้งนี้ หากผู้เสียหายเป็นบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้กระทำผิดต้องรับโทษ Class 3 Felony

4. การบันทึกวิดีโอหรือการส่งสัญญาณวิดีโอบุคคลอื่นภายใต้หรือผ่านเสื้อผ้าที่บุคคลนั้นสวมใส่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เห็นสรีระหรือชุดชั้นในที่บุคคลนั้นสวมใส่ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้น ต้องรับโทษ Class A Misdemeanor ทั้งนี้ หากผู้เสียหายเป็นบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้กระทำผิดต้องรับโทษ Class 3 Felony

5. การติดตั้งอุปกรณ์การบันทึกวิดีโอหรือการส่งสัญญาณวิดีโอในห้องน้ำ เตียงอาบแดด (tanning bed) ห้องอบผิวสีแทน (tanning salon) ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า (locker room) ห้องลองเสื้อผ้า (changing room) หรือห้องนอนในโรงแรม โดยมีเจตนาเพื่อบันทึกวิดีโอหรือส่งสัญญาณวิดีโอบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้น ต้องรับโทษ Class A Misdemeanor ทั้งนี้ หากผู้เสียหายเป็นบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้กระทำผิดต้องรับโทษ Class 3 Felony

6. การติดตั้งอุปกรณ์การบันทึกวิดีโอหรือการส่งสัญญาณวิดีโอ โดยมีเจตนาเพื่อบันทึกวิดีโอหรือส่งสัญญาณวิดีโอบุคคลอื่นในเคหสถานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้น ต้องรับโทษ Class A Misdemeanor ทั้งนี้ หากผู้เสียหายเป็นบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้กระทำผิดต้องรับโทษ Class 3 Felony

7. การกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นการเผยแพร่โดยผู้เผยแพร่ที่อยู่แล้วว่า ภาพบันทึกวิดีโอหรือสัญญาณวิดีโอ กระทำขึ้นโดยละเมิดต่อกฎหมาย บุคคลนั้นต้องได้รับโทษทางอาญาต้องรับโทษ Class 3 Felony ทั้งนี้ หากผู้เสียหายเป็นบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้กระทำผิดต้องรับโทษ Class 2 Felony

8. การบันทึกวิดีโอ หมายรวมถึง วิดีโอเทป ภาพถ่าย ฟิล์ม อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ หรือ การบันทึกภาพดิจิทัลซึ่งเป็นภาพนิ่งหรือเป็นภาพเคลื่อนไหว และการส่งสัญญาณวิดีโอ หมายรวมถึง การส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์หรือดิจิทัลแบบตามเวลาจริง (real-time) ในลักษณะภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

การลักลอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพเพื่อบันทึกภาพสรีระร่างกายของบุคคลอื่นเป็นการกระทำที่ล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและเป็นการคุกคามทางเพศซึ่งเป็นปัญหาความปลอดภัยต่อสังคม โดยการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญารัฐธรรมนูญกระทำอนาจารและเป็นความผิดลหุโทษตามมาตรา 397 อย่างไรก็ตาม การกำหนดโทษตามฐานความผิดนี้อาจยังไม่เหมาะสมกับพฤติการณ์แห่งการกระทำ ดังนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายของมลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกาซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดฐานบันทึกวิดีโอและการถ่ายทอดสัญญาณวิดีโอเพื่อบันทึกภาพสรีระของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งการกำหนดมาตรการทางกฎหมายให้เหมาะสมกับพฤติการณ์แห่งการกระทำย่อมมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ปราบปรามผู้กระทำความผิดได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น ประเทศไทยควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอาญา โดยกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการลักลอบบันทึกภาพสรีระของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต รวมทั้งฐานความผิดเกี่ยวกับการเผยแพร่ภาพดังกล่าวและกำหนดโทษทางอาญาให้เหมาะสมกับพฤติการณ์แห่งการกระทำต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2549). คำถาม กฎหมายต่างประเทศลงโทษ การบันทึกภาพแอบถ่ายได้กระโปรงอย่างไร.

สืบค้น 29 สิงหาคม 2559 จาก <https://th-th.facebook.com/people/%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%82%E0%B8%88%E0%B8%A3-%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%88%E0%B8%99%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%AA%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B9%8C/100005911772641>

สืบค้น 29 สิงหาคม 2559 จาก <https://th-th.facebook.com/people/%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%82%E0%B8%88%E0%B8%A3-%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%88%E0%B8%99%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%AA%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B9%8C/100005911772641>

สืบค้น 29 สิงหาคม 2559 จาก <https://th-th.facebook.com/people/%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%82%E0%B8%88%E0%B8%A3-%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%88%E0%B8%99%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%AA%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B9%8C/100005911772641>

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2549). ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา.

(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร พิมพ์ครั้งที่ 1.

ศาลฎีกา. (2538). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12983/2558. สืบค้น 29 สิงหาคม 2559 จาก

<http://deka.supremecourt.or.th/search>

สมสรรค์ อธิเวสส์. (2557, กันยายน-ธันวาคม). การคุกคามทางเพศบนสังคมเครือข่าย. วารสารวิชาการ

Veridian E-Journal. 7(3) : 901-916.

ภาษาต่างประเทศ

Illinois Compiled Statutes. (2016, August 29). Retrieved from

<http://www.ilga.gov/legislation/ilcs/ilcs4.asp?DocName=072000050HArt%2E+26&ActID=1876&ChapterID=53&SeqStart=73600000&SeqEnd=74600000>

Illinois Felony Crimes by Class and Sentences. (2016, August 29). Retrieved from

<http://www.criminaldefenselawyer.com/resources/criminal-defense/felony-offense/illinois-felony-class.htm>

Illinois Misdemeanor Crimes by Class and Sentences. (2016, August 29). Retrieved from

<http://www.criminaldefenselawyer.com/resources/criminal-defense/felony-offense/illinois-felony-class.htm>

Model Penal Code. (2016, August 29). Retrieved from

<http://www.ilga.gov/legislation/ilcs/ilcs4.asp?DocName=072000050HArt%2E+26&ActID=1876&ChapterID=53&SeqStart=73600000&SeqEnd=74600000>